

การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อ
(ร่าง) กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษา
ตามแนวคิดสากลที่สอดคล้องกับบริบทไทย

วันอังคารที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568

โดย

ดร.ชมพูนุช บัวบังศรี
ดร.สมชาย อารังสุข
รศ.ดร.อัศรัตน์ พูลกระจำง

คณะกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านอาชีวศึกษา (สมศ.)
คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการประเมินเพื่อรับรองร่วมกับ ASIIN

(ร่าง) กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านการอาชีวศึกษา ตามแนวคิดสากลที่สอดคล้องกับบริบทไทย

1

- 1.1 ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี
- 1.2 ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพที่สามารถได้รับการจ้างงาน
- 1.3 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาสำหรับยุค 5.0

2

- 2.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
- 2.2 ระดับความสำเร็จของแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา
- 2.3 ระดับความสำเร็จในการบริหารทรัพยากรโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.4 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาบุคลากร

3

- 3.1 ระดับความสำเร็จของการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน/การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา
- 3.2 ความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 3.3 ประสิทธิภาพในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม
- 3.4 ระดับความสำเร็จของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ และงานวิจัย ต่อคณาจารย์และนักศึกษา

มาตรฐานที่ 1

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์

โดย

ดร. ชมพูนุช บัวบังศรี

กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านอาชีวศึกษา (สมศ.)
คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการประเมินเพื่อรับรองร่วมกับ ASIIN

ตัวชี้วัด 1.1 ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมถึงการสามารถสร้างงาน ประกอบอาชีพอิสระหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ภายในระยะเวลา 1 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ หมายถึง การที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำ รวมถึงการที่ผู้สำเร็จการศึกษามีศักยภาพในการนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปสร้างงาน ประกอบอาชีพอิสระ หรือสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง และให้หมายความรวมถึงผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ภายในไม่เกิน 1 ปีหลังสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ผู้สำเร็จการศึกษาให้นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี < ร้อยละ 50 ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด	ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี ≥ ร้อยละ 50 – 60 ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด	ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี > ร้อยละ 60 - 70 ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด	ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี > ร้อยละ 70 - 80 ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด	ร้อยละการได้งานทำหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี > ร้อยละ 80 ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

หมายเหตุ

- ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)
- การคำนวณคะแนนให้ใช้ค่าเฉลี่ยรวมของทั้งสองระดับ โดยขอให้สถานศึกษารายงานผลทั้งแบบรวมและแบบแยกระดับการศึกษา

ตัวชี้วัด 1.2 ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพที่สามารถได้รับการจ้างงาน

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะเป็นไปตามมาตรฐานอาชีวศึกษา มาตรฐานอาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานสากล หรือมาตรฐานของหน่วยงาน/สถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา

คำอธิบายตัวชี้วัด

ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพที่สามารถได้รับจ้างงาน พิจารณาจาก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ร้อยละผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการรับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ซึ่งให้นับรวมกรณีที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับรองตามมาตรฐานอาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ หรือ ผ่านการประเมินมาตรฐานสากล หรือ ผ่านการประเมินร่วมกับหน่วยงาน/สถานประกอบการที่ร่วมจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา โดยให้นับผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะการสอบครั้งแรก ทั้งนี้ผู้สำเร็จการศึกษาให้นับรวมผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)

ส่วนที่ 2 ระดับความสำเร็จของการสอบผ่านการทดสอบของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ด้วยข้อสอบกลางในเชิงวิชาการด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน ของสถาบัน ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การปฏิบัติตามคำสั่ง 4) การวางแผน 5) การจัดการเวลาการทำงาน และ 6) การแก้ปัญหา การตัดสินใจและการคิดเป็นระบบ (คลิกดู [Test Blueprint V-NET](#))

นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนครบทุกรายวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (เป็นนักศึกษาในชั้นปี 3 ของระดับ ปวช. ไม่นับรวมนักศึกษาในหลักสูตรเทียบโอน และหลักสูตรระยะสั้น

ตัวชี้วัด 1.2 ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพที่สามารถได้รับการจ้างงาน

เกณฑ์การให้คะแนน ส่วนที่ 1

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
ผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่าน สมรรถนะวิชาชีพ ≤ ร้อยละ 80 ของผู้สำเร็จ การศึกษาทั้งหมด	ผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่าน สมรรถนะวิชาชีพ > ร้อยละ 80 -85 ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งหมด	ผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่าน สมรรถนะวิชาชีพ > ร้อยละ 85-90 ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งหมด	ผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่าน สมรรถนะวิชาชีพ > ร้อยละ 90-95 ของผู้สำเร็จ การศึกษาทั้งหมด	ผู้สำเร็จการศึกษาที่สอบผ่าน สมรรถนะวิชาชีพ > ร้อยละ 95-100 ของผู้สำเร็จ การศึกษาทั้งหมด

- หมายเหตุ
1. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)
 2. ให้นำจากผลการสอบสมรรถนะวิชาชีพจากการเข้าสอบครั้งแรกเท่านั้น
 3. ไม่นับซ้ำคน กรณีที่มีผู้สำเร็จการศึกษาค้นเดียวกันผ่านมีสมรรถนะวิชาชีพจากหลายมาตรฐาน
 4. คำนวณคะแนนให้ใช้ค่าเฉลี่ยรวมของทั้งสองระดับ โดยขอให้สถานศึกษารายงานผลทั้งแบบรวมและแบบแยกระดับการศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน ส่วนที่ 2

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
ค่าเฉลี่ยคะแนนของสถานศึกษา ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของค่าเฉลี่ย คะแนนทั่วประเทศ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของสถานศึกษา ต่ำกว่าร้อยละ 5-10 ของค่าเฉลี่ย คะแนนทั่วประเทศ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของสถานศึกษา อยู่ระหว่างร้อยละ +/-5 ของ ค่าเฉลี่ยคะแนนทั่วประเทศ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของสถานศึกษา สูงกว่าร้อยละ 5-10 ของค่าเฉลี่ย คะแนนทั่วประเทศ	ค่าเฉลี่ยคะแนนของสถานศึกษา สูงกว่าร้อยละ 10 ของค่าเฉลี่ย คะแนนทั่วประเทศ

หมายเหตุ คำนวณคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนสอบวีเน็ตผู้เข้าสอบในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

(ต่อ ตัวชี้วัดที่ 1.2)

เกณฑ์การให้คะแนนผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะวิชาชีพที่สามารถได้รับการจ้างงาน
ให้คิดจากค่าเฉลี่ยของทั้งสองส่วน ดังสูตรการคำนวณต่อไปนี้

ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะ วิชาชีพ ที่สามารถได้รับการจ้างงาน	=	ผลรวมคะแนนของส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2
		2

ตัวชี้วัด 1.3 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาสำหรับยุค 5.0

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

ประเมินประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่พร้อมสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตในยุค 5.0 ผลการประเมินช่วยให้สถานศึกษาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมอนาคต

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาควรผลิตบัณฑิตที่มีทักษะและสมรรถนะตรงตามความต้องการของนายจ้างในยุค 5.0 โดยเน้นคุณลักษณะสำคัญดังนี้:

- 1. ทักษะดิจิทัลขั้นสูง – สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล AI และ IoT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- 2. ความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรม – พัฒนานวัตกรรมและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด
- 3. การเรียนรู้ตลอดชีวิต – ปรับตัวและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง
- 4. จิตสำนึกต่อสังคมและความยั่งยืน – ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสนับสนุนสังคมอย่างยั่งยืน
- 5. ทักษะข้ามวัฒนธรรม – ทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีทักษะการสื่อสารที่ดี
- 6. ความซื่อสัตย์และมีจริยธรรม – ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับยุค 5.0 ต่ำกว่าระดับดี	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับยุค 5.0 อยู่ในระดับดี โดยอาจมีบางด้านอยู่ในระดับต่ำกว่าพอใช้	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับยุค 5.0 อยู่ในระดับดี โดยอาจมีบางด้านอยู่ในระดับพอใช้	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับยุค 5.0 อยู่ในระดับดีมากโดยมีจำนวนด้านที่อยู่ในระดับดีมากไม่ถึงสามด้าน	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา สำหรับยุค 5.0 อยู่ในระดับดีมาก โดยมีจำนวนด้านที่อยู่ในระดับดีมากสามด้านขึ้นไป

หมายเหตุ คำนวณคะแนนเฉลี่ยจำแนกรายด้าน และคะแนนเฉลี่ยรวม

เกณฑ์ในการพิจารณาระดับคะแนน

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย (ระดับ)
4.51–5.00	ดีมาก
3.51–4.50	ดี
2.51–3.50	พอใช้
1.51–2.50	ต่ำ
1.00 –1.50	ต่ำมาก

มาตรฐานที่ 2

การจัดการอาชีวศึกษา

โดย

รองศาสตราจารย์ อัครรัตน์ พูลกระจำง

กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านอาชีวศึกษา (สมศ.)
คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการประเมินเพื่อรับรองร่วมกับ ASIIN

ตัวชี้วัด 2.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ซึ่งนอกจากจะเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการแล้วยังเป็นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อตอบสนองด้านความต้องการของภาคผู้ประกอบการหรือตามความต้องการของตลาดแรงงานและแนวโน้มความต้องการของประเทศ (demand driven)

คำอธิบายตัวชี้วัด

การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการจัดการสถานศึกษา ต้องมีวิเคราะห์ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการในเขตพื้นที่ของตลาดแรงงานและแนวโน้มความต้องการของประเทศในอนาคต (demand driven) เพื่อประกอบการวางแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ความต้องการแรงงานของสถานประกอบการหรือของตลาดแรงงานและแนวโน้มความต้องการของประเทศในอนาคตเพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งหมด	สถานศึกษาเปิดทำการสอนได้ตามแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาบนพื้นฐานของผลการวิเคราะห์ความต้องการแรงงานข้อ 1 ได้อย่างครบถ้วนทุกสาขาวิชา	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการแรงงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	สถานศึกษาได้นำผลการติดตามและประเมินแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาตามความต้องการแรงงานมาใช้ในการวางแผนการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในปีถัดไป	สถานศึกษาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

หมายเหตุ รายงานทั้งแบบรวมและแบบแยกตามระดับการศึกษา (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)

ตัวชี้วัด 2.2 ระดับความสำเร็จของแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อให้สถานศึกษาเกิดแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานแบบวงจรคุณภาพที่สมบูรณ์

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาต้องแสดงให้เห็นว่าสามารถดำเนินการตามแผนในการพัฒนาคุณภาพอันเกิดจากการปฏิบัติตามประเด็นข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพครั้งล่าสุดทั้งจากภายในและภายนอก จนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อคุณภาพนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา โดยสถานศึกษาต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โครงการแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะกลางโดยมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา นำแผนไปปฏิบัติและติดตามการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าการนำผลการประเมินติดตามมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาจนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อคุณภาพนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โครงการแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดทำแผนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งระยะสั้นและ ระยะกลาง	มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โครงการแผนปฏิบัติการประจำปี มี การจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะกลาง โดยมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งของภายในและภายนอก สถานศึกษา	มีการนำแผนการ พัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งระยะสั้น และระยะกลางไป ปฏิบัติอย่างครบถ้วน	มีการนำแผนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะ กลางไปปฏิบัติอย่างครบถ้วน และติดตามการประเมินผลการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	ดำเนินการตามแผนในการพัฒนาคุณภาพ อันเกิดจากการปฏิบัติตามประเด็น ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมิน คุณภาพครั้งล่าสุดทั้งจากภายในและ ภายนอก จนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก ต่อคุณภาพนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

ตัวชี้วัด 2.3 ระดับความสำเร็จในการบริหารทรัพยากรโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินความมีประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานในสถานศึกษาโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการสนับสนุนการบริหารจัดการ ความโปร่งใส และธรรมาภิบาลในการบริหารงานฯ

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาต้องประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ในการสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การจัดการทรัพยากรด้านการเงิน งบประมาณและด้านทรัพยากรมนุษย์ 2) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารทรัพยากรในสถานศึกษา 3) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ 4) การประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามผลการจัดการศึกษาในด้านการดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนักศึกษา ผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษาและคู่ความร่วมมือ และบุคลากร 5) ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เกี่ยวข้องได้โดยง่ายและสะดวก

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	มีแผนในการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแต่ยังไม่ครอบคลุมในบางด้าน
คะแนน 2	มีแผนในการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมในด้าน 1) การจัดการทรัพยากรด้านการเงิน งบประมาณและด้านทรัพยากรมนุษย์ 2) การบริหารทรัพยากรในสถานศึกษา 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ 4) การติดตามผลการจัดการศึกษาในด้านการดำเนินงานและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนักศึกษา ผู้ใช้ผู้สำเร็จการศึกษาและคู่ความร่วมมือและบุคลากร
คะแนน 3	มีการดำเนินการตามการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศครอบคลุมในข้อ 2 โดยแสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เกี่ยวข้องได้โดยง่ายและสะดวก
คะแนน 4	มีการประเมินผลการใช้ประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
คะแนน 5	มีการนำผลประเมินผลการใช้ประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาประกอบการวางแผนปรับปรุงพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

ตัวชี้วัด 2.4 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาบุคลากร

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินความสำเร็จของสถานศึกษาด้านการพัฒนาครูและบุคลากร เนื่องจากบุคลากรเป็นผู้มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษา และการพัฒนานักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาแบบเปิดรับการเรียนรู้ (Open in) จากการทำกิจกรรมพัฒนานักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีทักษะทางสังคม และจัดการทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมและมีชีวิตที่สมบูรณ์ และนำความรู้ไปใช้ (Open out) โดยมีกิจกรรมด้านจิตอาสา บริการชุมชน และการแนะแนวงานอาชีพ นอกจากนี้สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพ มีการสร้างขวัญกำลังใจ มีระบบการประเมินที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นธรรม รวมทั้งมีการจัดสวัสดิการแก่บุคลากรและนักศึกษาอย่างเหมาะสม

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านบุคลากรทั้งสายบริหาร สายวิชาการ และสายสนับสนุน โดยต้องมีการจัดทำแผนและกลไกในการสรรหาและพัฒนาบุคลากรให้มีความเพียงพอทั้งเชิงปริมาณ และมีสมรรถนะเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาดำเนินการให้บุคลากรและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ รวมทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ การปลูกฝังจิตสำนึก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมด้านการกีฬาและนันทนาการฯ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	มีการจัดทำแผนและกลไกในการพัฒนาบุคลากรให้มีความเพียงพอทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และมีทักษะชีวิต สมรรถนะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
คะแนน 2	มีการดำเนินการตามแผนการพัฒนาบุคลากรโดยให้บุคลากรและนักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม
คะแนน 3	มีการประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรม (Open in) โดยบุคลากรและนักศึกษาทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้
คะแนน 4	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา ที่มีต่อการจัดกิจกรรม (Open out) ของบุคลากรและนักศึกษาที่ทำกิจกรรมภายนอกสถานศึกษา
คะแนน 5	มีการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรและนักศึกษามาใช้วางแผนปรับปรุงพัฒนาระบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

มาตรฐานที่ 3

การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

โดย

ดร.สมชาย อารังสุข

กรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกด้านอาชีวศึกษา (สมศ.)
คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการประเมินเพื่อรับรองร่วมกับ ASIIN

ตัวชี้วัด 3.1 ระดับความสำเร็จของการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน/ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินระดับความสำเร็จจากการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานประกอบการ หน่วยงานรัฐ หรือองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และส่งผลโดยตรงต่อนักศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงในการทำงานจริงและยังมีโอกาสในการสร้างรายได้ในระหว่างเรียน/ฝึกงาน ส่งเสริมให้เกิดความพร้อมแก่การได้รับการจ้างงานได้ อันเป็นการลดภาระให้แก่ผู้ปกครอง

คำอธิบายตัวชี้วัด

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับหน่วยงานภายนอก เป็นการตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและของประเทศ โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกงาน/ฝึกประสบการณ์การเรียนรู้จากสภาพจริง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงในการทำงานจริงและยังมีโอกาสในการสร้างรายได้ในระหว่างเรียน/ฝึกงาน และระยะเวลาในการได้งานทำให้สิ้นสุดหลังสำเร็จการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานและแนวโน้มความต้องการของประเทศในอนาคต เพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรทวิภาคี และดำเนินการบริหารการจัดการศึกษาทวิภาคีให้เป็นไปตามแผน พร้อมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินผลหลักสูตรมาใช้ประกอบการจัดทำแผนการจัดหลักสูตรทวิภาคีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานและแนวโน้มความต้องการของประเทศในอนาคตเพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรทวิภาคี
คะแนน 2	สถานศึกษามีการวางแผนความร่วมมือในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษابนพื้นฐานของผลการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานและแนวโน้มความต้องการของประเทศในอนาคตผ่านกระบวนการจัดการศึกษาทวิภาคี
คะแนน 3	สถานศึกษาเปิดทำการสอนหลักสูตรทวิภาคีได้ตามเป้าหมายที่จะเปิดสอน > ร้อยละ 80–90
คะแนน 4	สถานศึกษาเปิดทำการสอนได้ตามเป้าหมายหลักสูตรทวิภาคีที่จะเปิดสอนได้ > ร้อยละ 80–90 ของเป้าหมายฯ พร้อมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
คะแนน 5	สถานศึกษาเปิดทำการสอนหลักสูตรทวิภาคีได้ตามเป้าหมายร้อยละ ๑๐๐ พร้อมทั้งนำผลการประเมินผลหลักสูตรมาใช้ประกอบการจัดทำแผนการจัดหลักสูตรทวิภาคี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

ตัวชี้วัด 3.2 ความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อให้สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทั้งภาครัฐ หรือเอกชนในการ จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้และแหล่งฝึกอาชีพในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมรูปแบบการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีโอกาสในการฝึกงานเสมือนการทำงานจริง มีความพร้อมมากยิ่งขึ้นก่อนที่จะไปฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ จึงเป็นการลดภาระและความยุ่งยากของสถานประกอบการในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนฝึกงาน

คำอธิบายตัวชี้วัด

ผู้บริหารสถานศึกษาพึงแสวงหาความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา การจัดทรัพยากรทางการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การบริการทางวิชาการและ วิชาชีพ โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อพัฒนานักศึกษาและคนในชุมชนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ โดยอาจจัดทำในรูปแบบ Area-based การจัดการศึกษาแบบทวิวุฒิ การทำห้องปฏิบัติการพิเศษหรือการตั้ง โรงงานในโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการฝึกงานเสมือนการทำงานจริง มีความพร้อมมากยิ่งขึ้นก่อนที่จะไปฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
คะแนน 2	สถานศึกษามีการจัดทำแผนความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
คะแนน 3	มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ศูนย์ โดยมีผู้เข้ามาใช้บริการทดสอบ
คะแนน 4	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลให้บริการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และนำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือสามารถจัดตั้งศูนย์อื่นๆ เพิ่มเติม หรือสามารถจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานสมรรถนะกำลังคนอย่างน้อย 1 ศูนย์
คะแนน 5	สถานศึกษานำผลการติดตามและประเมินผลความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา มาใช้ประกอบการจัดทำแผนความร่วมมือกับภาครัฐและ เอกชนในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

ตัวชี้วัด 3.3 การบริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาได้สร้างคุณค่าให้กับสังคม โดยการนำเอาองค์ความรู้ไปให้บริการวิชาการและวิชาชีพ เพื่อแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชนในรูปแบบของการบูรณาการเข้ากับการจัดการเรียนการสอน/การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาต้องมีการวางแผนในการให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคมที่สอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการบริการวิชาการและวิชาชีพของสังคมและชุมชน โดยดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจากข้อมูลป้อนกลับของการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ตลอดจนนำผลการติดตามและประเมินผลให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคม มาใช้ประกอบการจัดทำแผนให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
สถานศึกษามีการวิเคราะห์ศักยภาพตนเองในการให้บริการและวิชาชีพต่อสังคม	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคม	มีการดำเนินการให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคมตามแผนอย่างครบถ้วน	มีการดำเนินการตามแผนในระดับ ๓ พร้อมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคม	สถานศึกษานำผลการติดตามและประเมินผลให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคม มาใช้ประกอบการจัดทำแผนให้บริการวิชาการและวิชาชีพต่อสังคม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

ตัวชี้วัด 3.4 ระดับความสำเร็จของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์และงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด

เพื่อประเมินผลลัพธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนาให้คณาจารย์และนักศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัย

คำอธิบายตัวชี้วัด

สถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพตนเองเพื่อประกอบการจัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาให้คณาจารย์และนักศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัย โดยอาจเป็นผลงานที่นักศึกษาจัดทำขึ้นเองภายใต้คำแนะนำหรือชี้แนะจากคณาจารย์ทั้งในสถานศึกษาเองหรือจากครูฝึกในสถานประกอบการ เฉพาะที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน/การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

- 1. นวัตกรรม (Innovation)** หมายถึง การสร้างสรรค์หรือพัฒนาสิ่งใหม่ที่มีการประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา ซึ่งอาจเป็นผลิตภัณฑ์, กระบวนการ, หรือวิธีการที่มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในภาคธุรกิจหรือสังคมได้ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันใหม่เพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงาน หรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในอุตสาหกรรม
- 2. สิ่งประดิษฐ์ (Invention)** หมายถึง การสร้างสิ่งใหม่ที่มีคุณสมบัติหรือการใช้งานที่ไม่เคยมีมาก่อนโดยสิ่งประดิษฐ์นี้สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ เช่น การคิดค้นเครื่องมือใหม่, อุปกรณ์ที่สามารถใช้งานได้จริง หรือแม้กระทั่งสิ่งที่มีการใช้งานในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจได้รับการจดสิทธิบัตรเพื่อคุ้มครองความเป็นเจ้าของ
- 3. งานสร้างสรรค์ (Creative Works)** หมายถึง ผลงานที่เกิดจากกระบวนการคิดสร้างสรรค์ โดยมีการประยุกต์ใช้ความคิดหรือทักษะในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์, การเขียนบทความ, การวาดภาพ, หรือการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สะท้อนถึงความคิดริเริ่มของนักศึกษา ตัวอย่างเช่น การออกแบบกราฟิกงานออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรม
- 4. งานวิจัย (Research Works)** หมายถึง การศึกษาค้นคว้าและการทดลองเพื่อค้นหาความรู้ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และมีการเผยแพร่ผลการวิจัยนั้นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการ งานวิจัยมีความสำคัญในการพัฒนาความรู้และความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และมนุษยศาสตร์ ตัวอย่างเช่น การศึกษาระดับความสำเร็จของเทคโนโลยีใหม่ต่อสังคม หรือการสำรวจและทดสอบทฤษฎีใหม่ในวิทยาศาสตร์

ตัวชี้วัด 3.4 ระดับความสำเร็จของนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์และงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4	คะแนน 5
สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ศักยภาพตนเองเพื่อประกอบการ จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนา ให้คณาจารย์และนักศึกษาสามารถ พัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัย	มีการดำเนินตามแผน แผนการส่งเสริมและพัฒนา ให้คณาจารย์และนักศึกษา สามารถพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัย อย่าง ครบถ้วน	มีการดำเนินการตามแผนในระดับ 2 พร้อมทั้งมีระบบติดตามและ ประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนา ให้คณาจารย์และนักศึกษา สามารถพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรือ ผลงานวิจัย	คณาจารย์และนักศึกษามี ผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ หรือ ผลงานวิจัยเป็นไปตาม แผนที่วางไว้	สถานศึกษานำผลการติดตามและประเมินผล แผนการส่งเสริมและพัฒนาให้คณาจารย์และ นักศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัย มาใช้ประกอบการจัดทำ แผนการส่งเสริมและพัฒนาให้คณาจารย์และ นักศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ หรือผลงานวิจัยเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามบริบทของตน

Q & A Session

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
Office for National Education Standards and Quality Assessment